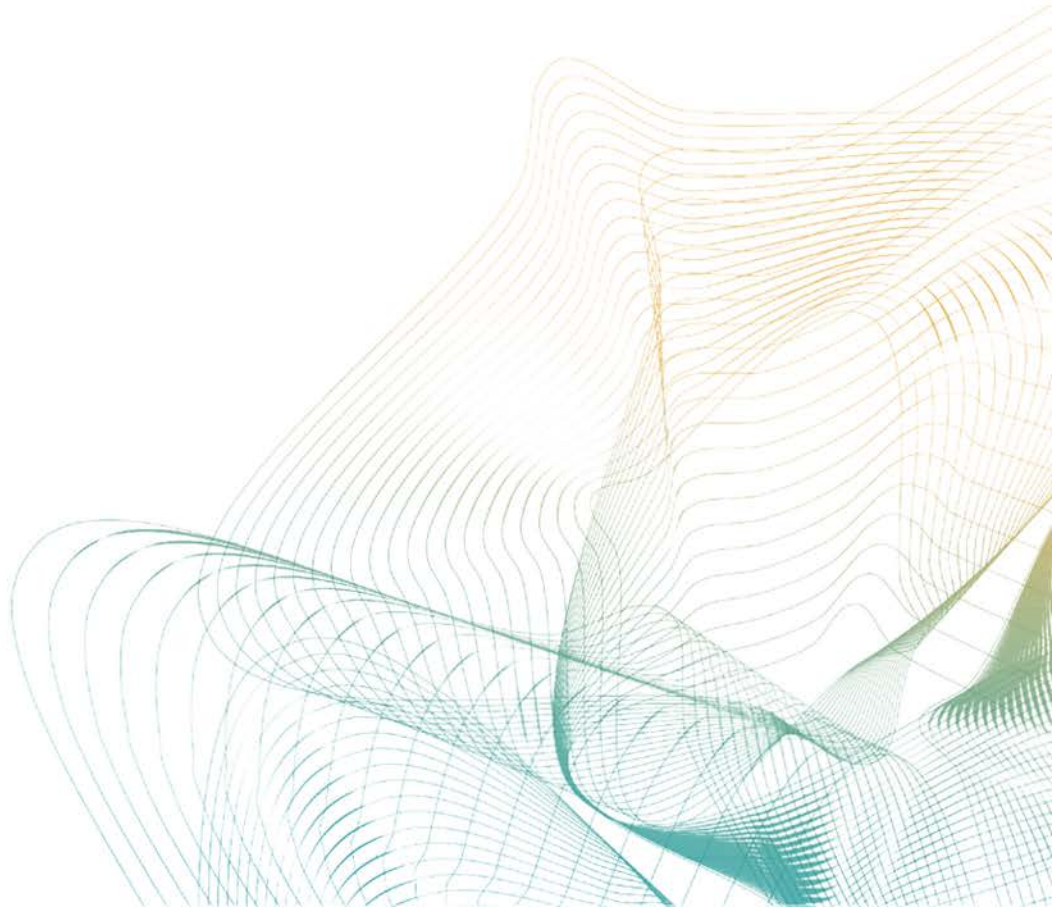

Banka Kredileri Eğilim Anketi

2018 1. eyrek

BANKA KREDİLERİ EĞİLİM ANKETİ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Bankaların 2018 yılının ilk çeyreğine ilişkin değerlendirmeleri ile 2018 yılının ikinci çeyreğine ilişkin beklentilerini içeren Banka Kredileri Eğilim Anketi'nin 2018 yılı 1. çeyrek sonuçları incelendiğinde,

➤ Bankalar, 2018 yılının ilk çeyreğinde tüm kredi türleri için uyguladıkları standartları temelde aynı bırakmışlardır. Türk Lirası cinsinden açılan krediler için uygulanan standartların gevşemeye başladığı, yabancı para cinsinden açılan krediler için ise sıkılaştırmanın devam ettiği görülmektedir. 2018 yılının ikinci çeyreği için beklentiler, işletme kredilerinde standartların sıkılaştırılacağı, diğer kredi türlerinde aynı kalacağı yönündedir.

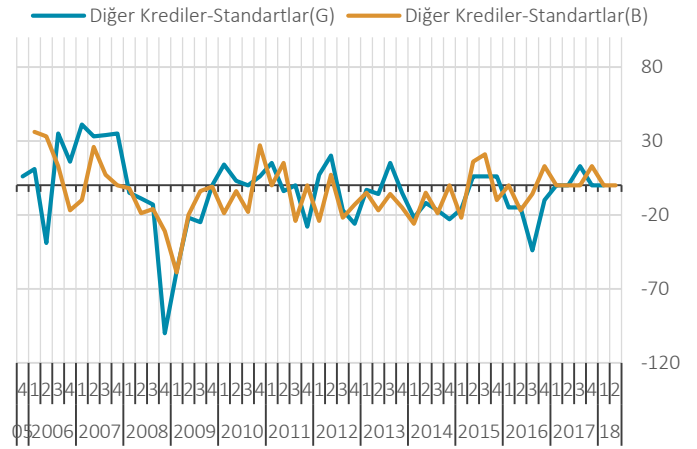
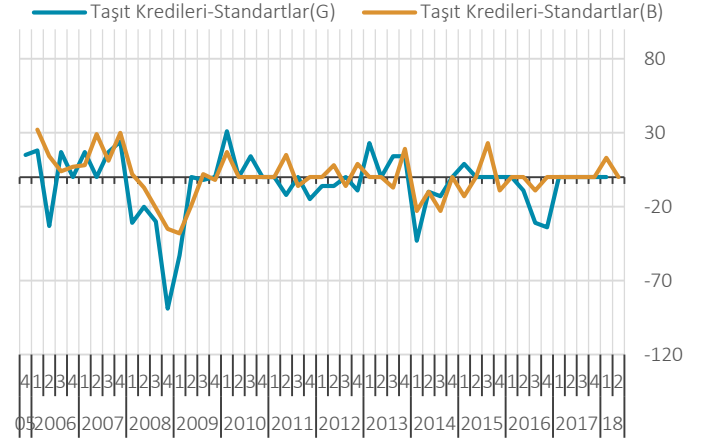
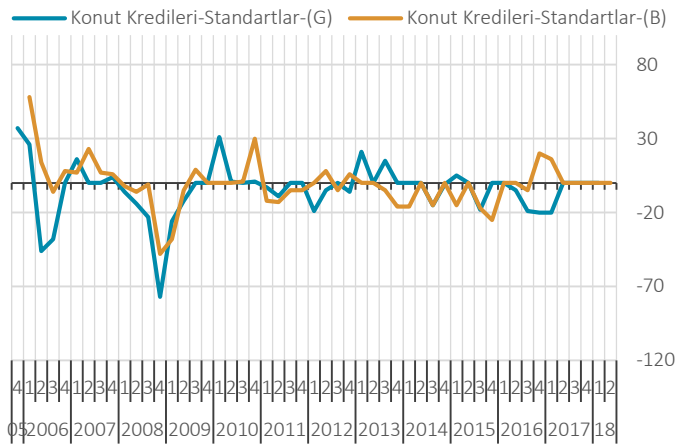
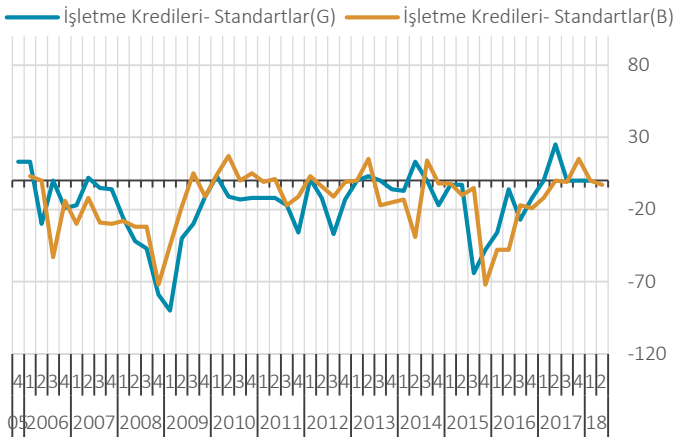
➤ Anket sonuçları kredi talebi açısından incelendiğinde, işletmelerin kredi talepleri artmaya devam etmiştir. Yılın ilk çeyreğinde, Türk Lirası cinsinden açılan kredi talebinde gevşemenin, yabancı para cinsinden açılan kredi talebinde ise sıkılaştırmanın devam ettiği görülmektedir. Bankaların yılın ikinci çeyreğine ilişkin beklentileri ise Türk Lirası cinsinden açılan kredi talebinde gevşemenin devam edeceği, yabancı para cinsinden açılan kredi talebinde ise sıkılaştırmanın güçleneceği yönündedir. Bireysel kredi türlerinden konut ve taşıt kredi talebinde azalış, diğer bireysel kredi talebinde artış görülmektedir.

➤ Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde, yılın ilk çeyreğinde yurt içi ve yurt dışı fonlama koşulları sıkılaştırmaya devam etmiştir. 2018 yılı ikinci çeyreği için bankaların beklentileri söz konusu eğilimin devam edeceği yönündedir.

I. KREDİLERE UYGULANAN STANDARTLAR

- Bankalar, işletmelere kullandırılan kredilere uygulanan standartları geçen dönem beklentilerine uygun olarak temelde aynı bırakmıştır. İşletme kredilerine uygulanan standartları gevşetici yönde etkileyen faktör genel ekonomik faaliyetlere ilişkin beklentiler olurken, standartları sıkılaştırıcı yönde etkileyen faktör ise talep edilen teminatlara ilişkin riskler olmuştur. 2018 yılının ikinci çeyreği için bankaların beklentisi, standartların sıkılaştırılacağı yönündedir (Grafik 1).

Grafik 1. Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları
(>0; Gevşetme, <0; Sıkılaştırma),
(Gerçekleşme (G), Beklenti (B))

Not: "Gerçekleşme (G)" anılan dönemde standartlarda meydana gelen değişimi, "Beklenti (B)" ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir.

- Bireysel kredilere uygulanan standartların değişimi incelendiğinde; bankaların tüm kredi türlerine uygulanan standartları temelde aynı bıraktığı görülmektedir. Konut ve taşıt kredilerinde standartları sıkılaştırıcı ya da gevşetici yönde etkileyen faktör bulunmadığı görülürken, diğer bireysel kredilere uygulanan standartları gevşetici yönde etkileyen tek faktör diğer bankaların rekabeti olmuştur. Gelecek çeyrek dönem için beklentiler, tüm bireysel kredi türlerinde standartların temelde aynı kalacağı yönündedir (Grafik 1).

II. KREDİ TALEPLERİ

2018 yılının ilk çeyreğinde kredi talepleri incelendiğinde;

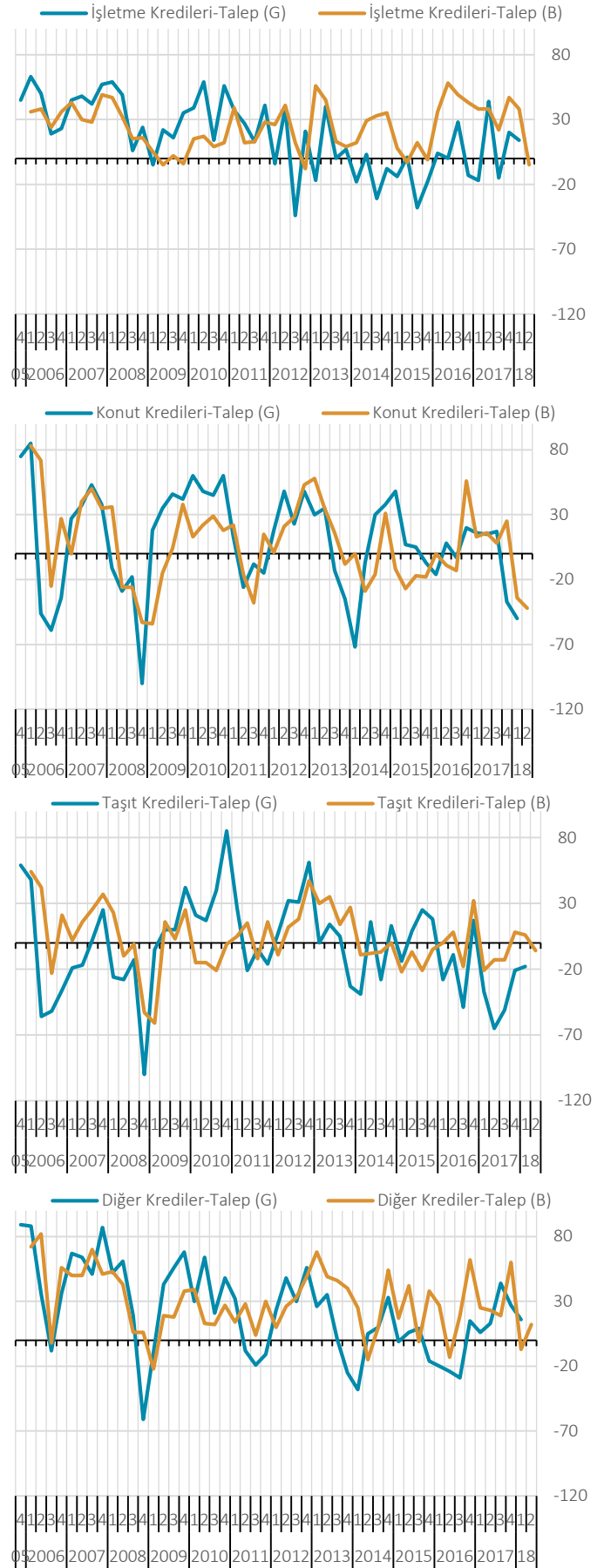
❑ İşletmelerin banka kredilerine olan talebi genel olarak artış göstermiştir. Bu çeyrekte, küçük-orta ölçekli işletmeler ile büyük işletmelere verilen kredi taleplerindeki artış eğilimi sürmüştür. Kısa vadeli kredi taleplerinde de artış yavaşlayarak devam ederken, uzun vadeli kredi taleplerinde azalış başlamıştır. Ayrıca bu dönemde, Türk Lirası kredi talebindeki artışın ve yabancı para cinsinden açılan kredi talebindeki azalışın devam ettiği gözlenmiştir. Bireysel kredi türleri açısından incelendiğinde konut ile taşıt kredi taleplerinde azalış, diğer bireysel kredi talebinde ise artış devam etmektedir. 2018 yılının ikinci çeyreğinde, konut ile taşıt kredi türlerinde talebin azalması beklenirken, diğer bireysel kredi talebinde artış beklenmektedir (Grafik 2).

❑ İşletmelere verilen kredilerde, sabit yatırım ve krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler talebi azaltıcı yönde etkileyen faktörler olurken; borcun yeniden yapılandırılması ile stok artırımını ve işletme sermayesi talebi artırıcı yönde etkileyen faktörler olmuştur (Grafik 3).

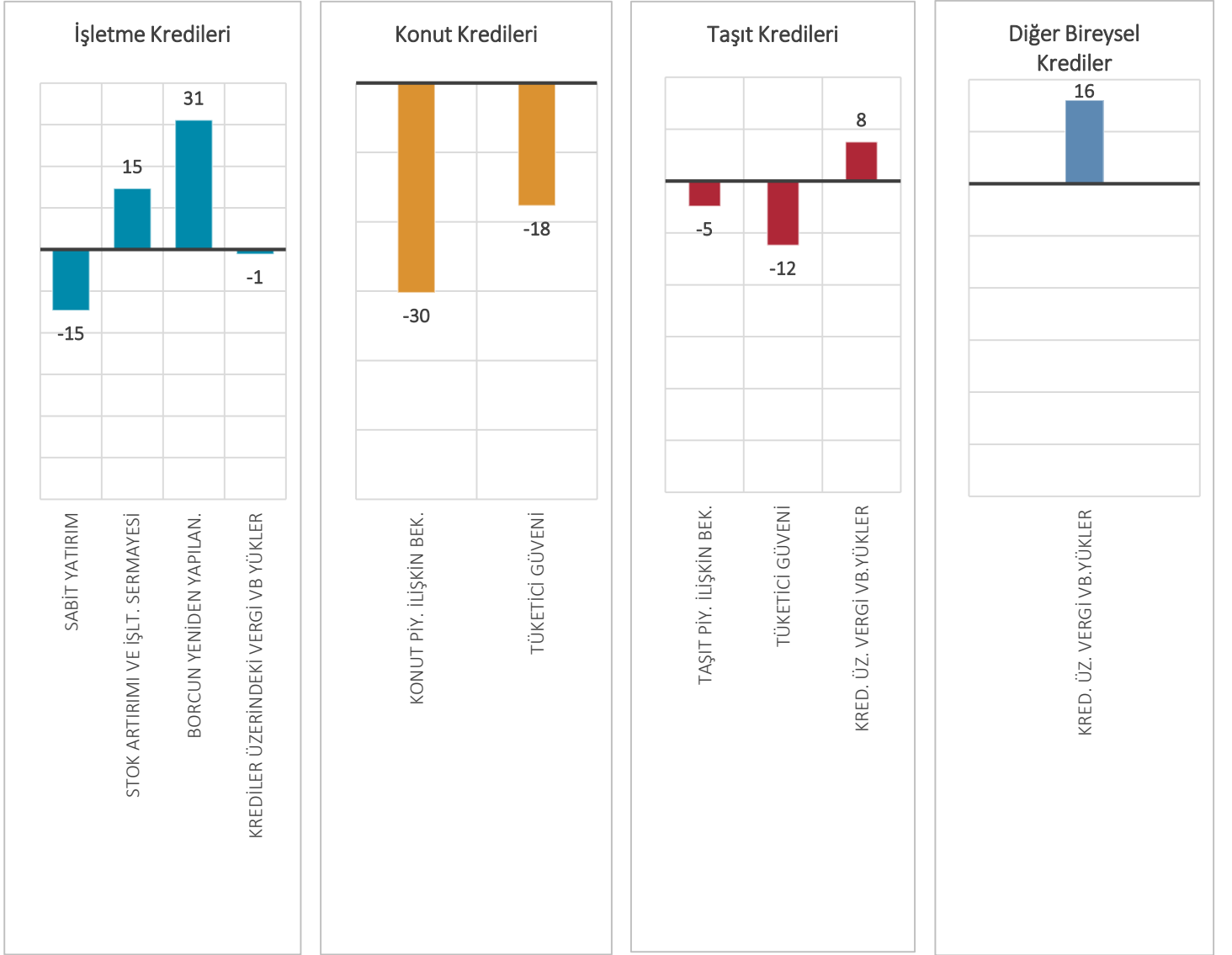
❑ Bireysel kredi türlerinden konut kredisi talebini etkileyen faktörlere bakıldığında; konut piyasasına ilişkin beklentiler ile tüketici güveni talebi azaltıcı yönde etkilerken, talebi artırıcı yönde etkileyen faktör olmamıştır. Taşıt kredilerinde; tüketici güveni ile taşıt piyasasına ilişkin beklentiler talebi azaltıcı yönde etkilerken, krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler talebi artırıcı yönde etkilemiştir. Diğer bireysel kredilerde ise krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler talebi artıran tek faktör olurken, hiçbir faktör talebi azaltıcı yönde etkilememiştir (Grafik 3).

Grafik 2. Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

(>0; Artış, <0; Azalış)

Grafik 3. Kredi Talebini Etkileyen Faktörler (Net Değişim Yüzdeleri)
(>0; Artırıcı Etki, <0; Azaltıcı Etki)

III. KREDİ KOŞUL VE KURALLARI

İşletmelere kullandırılan kredilere uygulanan kredi koşul ve kurallarına bakıldığında; ortalama krediler üzerindeki kar marjlarının azaltılarak koşulların gevşetildiği görülürken, teminat ihtiyacı ve vadeye ilişkin koşul ve kuralların sıklaştırıldığı görülmektedir.

Konut ve taşıt kredilerine uygulanan koşul ve kurallar açısından bakıldığında; hiçbir faktörün koşul ve kuralları etkilemediği görülmektedir. Diğer bireysel kredilerde ise teminat ihtiyacına ilişkin koşul ve kuralların sıklaştırıldığı gözlemlenmiştir.

IV. FONLAMA KOŞULLARI

Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde; yılın ilk çeyreğinde yurt içi ve yurt dışı fonlama koşullarının sıkılaşmaya devam ettiği görülmektedir. Yurt dışı fonlama maliyeti ve diğer koşul ve kurallar, yurt dışı fonlama koşullarını sıkılaştırıcı yönde etkilemiştir. 2018 yılı ikinci çeyreği için beklenti, yurt içi ve yurt dışı fonlama koşullarındaki sıkılaşmanın süreceği yönündedir (Grafik 4).

Grafik 4. Fonlama Koşullarında Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları
(>0; Gevşeme, <0; Sıkılaşma)

